

11. november 1938. Abrahám.

Hlásenie žandárskej stanice Krajiňskému úradu v Bratislave o Františkovi M., Jozefovi T., Vavrincovi Š., Jozefovi Š., Aloisovi V., Aloisovi a Antonovi S., Jozefovi a Jindřichovi V., Štefánii S. kolonistami, predtým príslušnými do obce Veľké Úľany – kolónia Hajmáš, ktorí vypovedali o správaní maďarských vojakov a o vyrabovaní kolónie miestnym civilným obyvateľstvom.

Oznamujem, že dňa 10. 11. 1938 o 17. hodine dostavili sa na četnícku stanicu kolonisti František M., Jozef T., Vavrinec Š., Jozef S., Alois V., Alois a Antonín S., Jozef a Jindřich V., Štefánia S., všetci z odstúpeného územia Maďarsku z obce Švehlovo-Hajmáš (*Veľké Úľany*), a udávajú, že pri obsadzovaní tohto územia maďarským vojskom prišlo dňa 9. 11. 1938 o 18. hodine do obce Švehlovo 5 maďarských vojakov s 1 dôstojníkom a u obyvateľov obce hľadali zbrane. Kolonista Alois S. mal u seba 1 revolver, ktorý mu maďarský dôstojník odobral a všetkých 5 rán z revolvera dôstojník vystrelil S. v kuchyni pod nohy.

V tom čase prišlo do obce Švehlovo niekoľko občanov z Veľkého Fedýmeša (*Veľké Úľany*) a z Čiernych Nekiži (*Čierna Voda*) a začali rabovať usadlosti kolonistov bez toho, aby im v tom maďarské vojsko zabráňovalo. 17 domov v obci Švehlovo, ktoré patrili kolonistom českej národnosti a tiež niekoľkým Slovákom, bolo obyvateľmi obce Veľkého Fedýmeša a Čiernych Nekiži úplne vyrabované. Ešte aj okná a dvere 17-tich domov boli vylámané.

Kolonisti utekali z obce Švehlovo do obce Abrahám bez toho, že by si boli mohli so sebou niečo vziať zo svojho majetku, lebo obyvatelia obce Veľký Fedýmeš a Čierne Nekiže zobralo im kone, kravy, svine, hydinu, zásoby obilia, múku, nábytok, šatstvo, hospodárske náradie. Slovom všetko, čo tam mali.

Kolonista František M. zo Švehlova t.č. bytom v Abraháme udáva, že keď občania z Veľkého Fedýmeša a Čiernych Nekiži začali obec rabovať, odobral sa na četnícku stanicu do Jelky, kde bolo už v tú dobu asi 15 maďarských četníkov. Oznámil im, že civilné obyvateľstvo rabuje obec Švehlovo, avšak četníci sa mu len vysmiali a poslali ho domov.

Keď sa M. vrátil z Jelky do Švehlova, bolo už 17 domov úplne vyrabovaných a zastihol tam ešte roľníkov Aloisa K. a Júliusa R. z Veľkého Fedýmeša, ktorí zabíjali svine patriace kolonistom. Nakladali ich na vozy a odnášali domov.

Ďalej tam M. zastihol starostu obce Čierne Nekiže snád' menom Poláček., ktorý si odvážal domov sejací stroj, a Františka N. z Veľkého Fedýmeša, povolanim stolára, ktorý odmontoval elektromotor.

Alois S. udal, že keď od neho odchádzal maďarský dôstojník, nabádal rabujúcich občanov, aby do ráno na kolónii všetko vyčistili (vyrabovali).

Vrchný strážmajster Kriček, v. r.
Veliteľ stanice